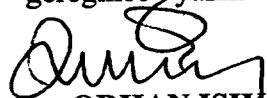

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya YANIK* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Çocuk ve kadınlara yönelik şiddet, istismar, taciz ve tecavüz vakalarının önlenmesi amacıyla gerekli tedbirler alınmadığı, failer yaptırımsız kaldığı ve cinsiyetçi-eril kültür nedeniyle bu vakaların tekrar ettiği bilinmelidir. Bianet'in kamuoyuna yansıyan haberler üzerinden derlediği "Erkek Şiddeti Çete-le"si verilerine göre; "2022 yılında erkekler 327 kadını öldürmüş, 156 kadını taciz etmiş, 238 çocuğu istismar etmiş, 793 kadına şiddet uygulamış, 32 kadına tecavüz etmiştir. Aynı dönemde Erkekler en az 442 kadını seks işçiliğine zorlamıştır. 2022'de 198 kadının ölümü basına "şüpheli" olarak yansırken, erkekler 39 çocuğu öldürmüştür." Önceki yıllarda da bu kapsamda yüzlerce kadın ve çocuğun erkek şiddetine maruz kaldığına dair çeşitli kurumların verileri mevcuttur.

Geçen hafta Van'ın Muradiye ilçesinde kamuoyuna yansıyan bir vakada 16 yaşında bir kız çocuğuna yönelik istismar vakasında da çok vahim iddialar bulunmaktadır. Her ne kadar valiliğin ilgili açıklamasında failerin kamu görevlisi ve "yerel siyasetçi" olduğuna dair iddialar ret edilmişse de gerekli tahkikatın yapılması, benzer vakaların önüne geçilmesi için elzemdir. Çocuk ve kadınlara yönelik sistematik istismar, taciz ve tecavüz vakalarında failin kamu görevlilerinden olması durumlarında konunun kapatıldığına ilişkin önceki dönemlerde kamuoyuna yansıyan birçok vaka mevcuttur. Yine bu olasılık varsayımı nedeniyle Ceza Kanunu'nun ilgili maddesi kamu görevlileri için özgün bir düzenleme yapmıştır. "Kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle" cinsel saldırı suçlarının işlendiği bilinmektedir. Sakarya Garnizon Komutanı Kurmay Albay Fahri Can Çağlar'ın 15 askeri cinsel istismara maruz bırakmaktan tutuklanması ve ihraç edilmesi, tecavüzcü Uzman Çavuş Musa Orhan Vakası, Kurmay Binbaşı Oktay Ö. Vakası, 2015 yılında Filistinli bir mülteciye yönelik tecavüz vakası, 2021 yılında iki çocuğa yönelik uzman çavuş Talip K. Vakası ve geçen hafta Van'da bir mülteci kadına tecavüzden tutuklanan iki asker vakası kamu görevlilerinin de tecavüz faili olabildiğini göstermektedir.

1997-2012 yılları arasında 241 polis, 91 asker, 17 özel timci, 15 korucu ve 45 gardiyan tecavüz suçundan yargılanması söz konusu durumun bugüne özgü olmadığını da göstermektedir. Bu tahkikatların etkili bir şekilde yapılması ve failerin yargılanması, sayısı 5 milyonun üzerinde olan kamu görevlilerinin de talebidir. Bu konudaki iddiaların savunma refleksiyle ret edilmesi,

dosyalara gizlilik kararı getirilmesi, yargılamaların zamana yayılması, faillerin önemli bir bölümünün tutuksuz yargılanması daha vahim değerlendirmelere yol açmaktadır. Failler kim olursa olsun korunmamalı, yasalarla belirlenmiş yaptırımlara maruz kalmalıdır. Failler kamu görevlisi ise soruşturma daha da titizlikle yürütülmelidir. Çünkü kamu gücü kullananların delilleri karartma riski daha yüksektir.

Çocuğa yönelik istismar vakalarında önceliklerden birisi de çocuğun eril toplumsal kültüre karşı korunması olmalıdır. Şiddet ve istismarın faili olan eril ahlakçılık yaklaşımı mağdur bıraktığı kişilere onurlu bir yaşam imkanını da engellemektedir. Faillere yönelmesi gereken teşhir ve dışlayıcılık çoğu zaman bu şiddete maruz kalan kişiye yönelmektedir. Bu yönüyle bakanlığınızın gecikmeksizin alması gereken koruyucu tedbirleri yaşamsal önemdedir. Son dönemler kamuoyuna yansıyan; “İsmailağa cemaatine bağlı Hiranur Vakfı’nda bir çocuğun Kadir İstekli tarafından, Zonguldak’ta Halveti Tarikatı’ndan bir çocuğun İsmail Arslan tarafından yıllarca istismar edildiği vakalar” çocukların korunamadığı ve istismarın yıllarca sürebildiği durumların olabildiğini göstermektedir. Ayrıca çocuğa yönelik istismar suçu işleyen İsmail Arslan’a mahkemede iyi halden indirim verildiği kamuoyuna yansımıştır. Tacizci, istismarcı ve tecavüzcüler için “iyi hal indirimi” uygulanmaması genel olarak kamuoyunun talebidir.

Bu bağlamda;

- 1) Van’ın Muradiye ilçesinde 16 yaşında bir çocuğa yönelik kamuoyuna yansıyan istismar vakasında Bakanlığınız ilgili davaya müdahil olacak mıdır? Çocuk korumaya alınmış mıdır? Bu koruma ne süreyle sağlanacaktır? Korumanın kapsamında sunulan destekler nelerdir?
- 2) Türkiye’de 2002-2022 yıllarında istismara maruz kalan çocuk sayısı kaçtır? Bu vakalarda istismarcılara verilen yaptırım cezası toplamda kaç yıldır?
- 3) Türkiye’de çocuklara yönelik istismar suçu nedeniyle şu an cezaevinde olan kişi sayısı kaçtır? Bu kişilerin hepsi erkek midir? Bu kişilerden kaç kamu görevlisidir? Bu kişilerden “iyi hal indirimi uygulanmayan” kişi sayısı kaçtır?
- 4) 2020 yılında çıkarılan “Covid 19 affı” kapsamında serbest kalan çocuk istismarcısı sayısı kaçtır? Bu kişilere yönelik adli kontrol/denetimli serbestlik tedbirleri uygulanmakta mıdır?
- 5) Türkiye genelinde 2022 yılında çocuk istismarı nedeniyle devam eden dava sayısı kaçtır? Bakanlığınız bu davalara müdahil olmakta mıdır? Mağdur ailelere ve kişilere kurumsal avukat desteği sunuyor musunuz?
- 6) Tarikat, cemaat, yurt, kurs, yatılı okul vb. yerlerde çocuklara yönelik istismar riskini önlemek amacıyla hangi mekanizmaları kuracaksınız?
- 7) İstismara maruz kaldığı için bakanlığınızın “korumaya” aldığı çocuk sayısı kaçtır? Bu koruma ne kadar süre sağlanmaktadır? Koruma altındaki çocukların da yeni istismarlara maruz kalmaması amacıyla hangi tedbirleri alıyorsunuz?
- 8) Türkiye’de istismara maruz bırakılan çocukların korunmasına yönelik alınan tedbirler nelerdir?